

10. Щукин А.Н. Методика использования аудиовизуальных средств (при обучении русскому языку как иностранному в вузе). / А.Н. Щукин – М.: Русский язык, 1981. – 120 с.

УДК 378.046-021.68:616.31:37.018.43:004-021.272

Максименко А.І., Шешукова О.В.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
ПОРІВНЯЛЬНИЙ ОГЛЯД НАЙБІЛЬШ ВІДОМИХ ПЛАТФОРМ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ
ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Системи дистанційного навчання відрізняються не тільки функціоналом, але і тим, які проблеми вони можуть вирішити. Кожен сервіс відповідає конкретним цілям, тому будь-яка обрана для організації дистанційного навчання платформа буде мати свої переваги і недоліки. Зручність використання платформи залежить від ступеня її адаптації до потреб користувача і вміння використовувати всі існуючі можливості і функції системи.

Ключові слова: дистанційне навчання, система дистанційної освіти, лікар-інтерн, лікар-курсант, лікар-стоматолог.

Distance learning systems differ not only in functionality, but also in the way of solving the probable problems. Each service has specific goals, so any chosen platform for distance learning would have its own advantages and disadvantages. The ease of using the platform depends on the degree of its adaptation to the needs of the user and the ability to use all the existing capabilities and functions of the system.

Key words: distance learning, distance education system, intern, doctor on training courses, dentist.

Системи дистанційного навчання відрізняються не тільки функціоналом, але і тим, які проблеми вони можуть вирішити. Кожен сервіс відповідає конкретним цілям, тому будь-яка обрана для організації дистанційного навчання платформа буде мати свої переваги і недоліки. Зручність використання платформи залежить від ступеня її адаптації до потреб користувача і вміння використовувати всі існуючі можливості і функції системи.

Ключевые слова: дистанционное обучение, система дистанционного образования, врач-интерн, врач-курсант, врач-стоматолог.

Активне впровадження сучасних технічних засобів в систему освіти докорінно змінило підхід до освітнього процесу в ЗВО у багатьох країнах світу, включаючи й Україну. Набули широкого поширення нові форми навчання, одне з яких - дистанційне навчання. Нові вимоги до знань, стрімкий розвиток інформаційних технологій, поява нових методик навчання - все це вимагає ретельного перегляду підходу до системи освіти, яка повинна максимально використовувати доступні телекомунікаційні, інформаційні та педагогічні технології [1].

На сьогоднішній день дистанційна освіта може розглядатися як інноваційна форма навчання, яка дозволяє отримувати знання через інтернет під контролем викладача.

Головною особливістю дистанційного навчання є можливість отримання освітніх послуг лікарями-інтернами і лікарями-курсантами без відвідування

навчального закладу, шляхом опанування матеріалу і спілкування з викладачем за допомогою інтернету і обміну електронними листами.

Важливий аспект дистанційного навчання – збереження комунікації між учасниками навчального процесу. Для забезпечення цього завдання застосовуються сучасні телекомунікаційні технології. Якщо використовується методика синхронного дистанційного навчання, то викладач і лікарі-інтерни спілкуються онлайн. Якщо ж застосовується методика асинхронного дистанційного навчання, то спілкування вже відбувається офлайн, тобто за допомогою відправки завдань на електронну адресу [2].

Співробітники кафедри дитячої стоматології у своїй роботі застосовують одночасно дві методики дистанційного навчання, що дозволяє досягти найбільш ефективного результату.

На кафедрі використовують наступні форми дистанційного навчання:

- дистанційні заняття, семінари;
- відеолекції, відеоконференції, різні форуми і дискусії;
- вебінари;
- чати – навчальні заняття, які передбачають використання чат-технологій.

Такі заняття проводяться синхронно, тобто всім учасникам одночасно надається доступ до чату.

Реалізація дистанційного навчання здійснюється за допомогою сучасних систем дистанційної освіти (СДО), які дозволяють швидко і зручно навчати і оцінювати знання лікарів-інтернів і лікарів-курсантів незалежно від місця їх знаходження.

Мета роботи. Порівняльний огляд найбільш відомих платформ дистанційного навчання, призначених для організації навчального процесу та контролю за навчанням з використанням інтернет-технологій.

СДО - це віртуальний клас, де можна одночасно проводити навчання лікарів-інтернів та лікарів-курсантів з різних регіонів України. На сьогоднішній день ринок систем дистанційної освіти швидко розвивається: з'являється все більше нових платформ дистанційного навчання з різноманітним функціоналом.

В системі дистанційної освіти можна:

1. Створити базу знань. Зберігати методичні матеріали, навчальні посібники, відеоролики, електронні курси, тести й інший навчальний контент в одному місці. Особи, які навчаються, зможуть зайти на портал і вивчити потрібний матеріал в будь-який зручний час.
2. Контролювати якість навчання. В СДО можна отримати детальну статистику: які матеріали вивчають користувачі, який бал набрали при вирішенні тестових завдань, скільки часу витратили на навчання. За допомогою СДО зручно контролювати рівень підготовки та оцінювати успішність лікарів, які навчаються на кафедрі.

На сьогоднішній день існує безліч освітніх платформ для дистанційного навчання. Найбільш популярними є Moodle (Австралія), iSpring Learn LMS (Росія), Collaborator (Україна), Atutor (Канада).

Moodle - це безкоштовна платформа, яка дозволяє користувачам створювати індивідуальні курси, вона підтримує більше 100 мов світу. Система пропонує інструменти для управління віртуальними класами, створення сертифікатів і оцінки успіху навчальних програм за допомогою аналітики [3].

Функціонал і дизайн платформи можна повністю налаштувати під себе. У

Moodle є готові плагіни (модулі) для проведення тестів, відеокурсів і вебінарів, відстеження статистики. Наприклад, плагін The Webinar дозволяє додавати вебінари, що проводяться за допомогою Adobe Connect. Також є форуми і розсилки.

Moodle підтримує всі сучасні формати (деякі підтримуються лише через плагіни). У Moodle немає вбудованого конструктора навчального контенту. Для створення тестів і курсів розробники радять використовувати Courselab, Easygenerator, iSpring Suite і QuizMaker. Статистика та звіти залежать від встановлених модулів. Завдяки великій кількості плагінів в Moodle можна налаштувати систему звітності для будь-яких потреб.

У Moodle можна додавати користувачів вручну, імпортом файлу, запрошувати їх по e-mail або дозволяти їм реєструватися самим.

Функціонал соціальної мережі в Moodle дозволяє викладачам і тим, хто навчається, відправляти один одному прямі повідомлення на форумах курсу. Крім того, система підтримується на мобільних пристроях, підтримує сторонні плагіни (наприклад, Microsoft Office), інтеграцію з OneNote і можливість продавати курси через PayPal.

iSpring Learn LMS - це проста і зручна для користувача система, яка є платною альтернативою Moodle. Платформа не вимагає установки, готова до роботи відразу після реєстрації, а технічна підтримка оперативно вирішує всі завдання по оновленню, налаштуванню і консультує з питань про роботу на платформі. Платформа повністю російською мовою. У СДО можна завантажити будь-яку кількість курсів, тестів, книг, текстових документів, відео.

Вбудована платформа для вебінарів. Записи вебінарів зберігаються, їх можна подивитися в будь-який час. До СДО додається iSpring Suite. З його допомогою можна швидко і без спеціальної підготовки розробити електронні курси, тести, відеолекції, інтерактивні ігри одразу в PowerPoint [1].

Викладач має можливість скласти покрокову програму навчання для кожного циклу. Програма поділена на розділи, в кожен главу можна включити теоретичні матеріали та практичні завдання: методичні розробки, ситуаційні задачі, тести.

Для проведення контролю засвоєння знань створений в iSpring Suite електронний тест, завантажений в СДО для того, щоб слухачі його вирішили.

Система збирає детальну статистику і допомагає викладачу відстежувати, хто дійсно вчиться, а хто ні. З її допомогою зручно контролювати рівень підготовки в кожному підрозділі і оцінювати успішність тих, хто навчається. Також СДО автоматично формує зведену таблицю успішності. Кожен користувач може подивитися свою позицію в рейтингу і порівняти себе з іншими. Навчальний курс можна запустити з будь-якого пристрою: ноутбука, планшета і телефону. Є спеціальний мобільний додаток, через який навчальний матеріал можна відкрити навіть без підключення до інтернету.

Collaborator - це платформа, яка ефективно працює на всіх сучасних пристроях і браузерах і практично не залежить від програмного забезпечення призначеного для користувача пристрою. З Collaborator можна реалізувати і автоматизувати наступні функції:

- тестування і оцінка (тестові завдання, ситуаційні задачі, опитування);
- індивідуальне та групове навчання з використанням курсів, навчальних програм і окремих завдань;

- створення власних курсів з форматами завантаження (відео, аудіо, PPTX, PDF, DOCX і багато інших);
- соціальна функція в реальному часі (обговорення, форуми, коментарі, індивідуальний і груповий чат, зворотний зв'язок з викладачем, push-повідомлення та повідомлення по електронній пошті);
- простота використання вебінарів - автоматизоване складання бази знань з розмежуванням прав доступу при необхідності;
- вивчення і складання звітів про активність користувачів з підтримкою інфографіки та можливість поновлення в режимі реального часу.

Atutor, як і Moodle, - це відкрита веб-система для електронного навчання. Серед особливостей можна виділити вбудований редактор курсів, адаптивний інтерфейс за рахунок модулів і креативне співтовариство на Github, готове завжди відповісти на будь-яке питання. ATutor переведена на 50 мов світу, включаючи й російську.

За допомогою ATutor можна проводити курси і тести, збирати статистику. Модуль BigBlueButton дозволяє проводити вебінари. Є підтримка форумів і функція відстеження активності користувачів.

У ATutor є вбудований конструктор тестів. Він містить всього 8 типів питань: єдиний вибір, множинний вибір, кілька відповідей, відкрита відповідь, сортування, відповідність, відповідність (графіка), шкала Ликерта.

У ATutor можна додавати користувачів вручну, імпортом файлу, запрошувати їх по e-mail або дозволяти їм реєструватися самим.

Кафедрою апробовані різні системи дистанційного навчання, створений та постійно розбудовується особистий сайт кафедри. На сайті кафедри розміщені методичні розробки практичних та семінарських занять для слухачів, мультимедійні презентації лекцій співробітників кафедри, відео матеріали, ситуаційні задачі та тестові завдання. Все це дає можливість накопичувати та систематизувати необхідний матеріал для занять з лікарями-інтернами та слухачами, підтримувати зворотній зв'язок з ними [4].

Висновок. Системи дистанційного навчання відрізняються не тільки функціоналом, але і тим, які проблеми вони можуть вирішити. Тому універсального рішення на ринку СДО немає. Кожен сервіс відповідає конкретним цілям, тому будь-яка вибрана для організації дистанційного навчання платформа буде мати свої переваги і недоліки. Зручність використання платформи залежить від ступеня її адаптації до потреб користувача і вміння використовувати всі існуючі можливості і функції системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Науменко Л.Ю. Сучасні можливості дистанційних форм на післядипломному етапі освіти / Л. Ю. Науменко, В. В. Лепський, І. С. Борисова, В. М. Березовський // Вісник проблем біології і медицини. – 2017. – Вип. 2 (136). – С. 225–228.
2. Стасюк О.А. Впровадження елементів дистанційного навчання в післядипломну медичну освіту на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів / О. А.Стасюк, Є. Є. Виженко, В. Д. Куроєдова та ін. // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 19 березня 2020 р. – Полтава, 2020. – С. 211–212.
3. Томашевський В. М. Огляд сучасного стану систем дистанційного навчання / В.М. Томашевський, Ю.Л. Новіков, П.А. Камінська // Наукові праці:

науково-методичний журнал. Вип. 148. Т. 160. Комп'ютерні технології. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. – С. 146-157.

4. Шешукова О. В. Застосування елементів дистанційної освіти в післядипломній підготовці лікарів-стоматологів / О. В. Шешукова, Т. В. Поліщук, В. П. Труфанова // Реалізація Закону України "Про вищу освіту" у Вищій медичній та фармацевтичній освіті України: Всеукраїнська навч.-наук. конф. з міжнар. Учасстю (Тернопіль, 21-22 трав. 2015 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль: ТДМУ, 2015. – С. 493.

УДК 37.018.43:004

Мацевко-Бекерська Л. В.

**Львівський національний університет імені Івана Франка
АКАДЕМІЧНА ОСВІТА І ВИКЛАДАЧ:**

МАРКЕРИ ХРОНОТОПУ «ПІСЛЯ 12 БЕРЕЗНЯ 2020 РОКУ»

У статті розглядається один із аспектів ідеї Університету як осередку творення, збереження, передачі культури. Трансформація знанневої парадигми, що поступила прагматично-компетентнісній, синхронізувалася із переходом в епоху Web 4.0 і засвідчила істотні зміни в суті академічної освіти. Межа 2010-их і 2020-их років виразно корелювала з переживанням актуальності проблематики в дискурсі ідеї Університету – в якнайширшому просторі її осмислення, трансформації, адаптації до новітніх соціальних умов та вимог. Осяжний горизонт розмислів маркувався ідеями про знання, спробами віднайти оптимальні способи й форми його творення, активну практику примноження, поширення, збереження (духу, принципів, канонів тощо) академічної культури, науково-освітніх традицій. Інституційний простір був сповнений відчуттям змін, розумінням їхньої необхідності та своєчасності. Відповідно до ситуативних викликів і потреб ідея Університету зазнавала певних змін. Інституційно та парадигматично Університет знаходив форми гнучкого пристосування до світу, максимально зосередженого на практичних і близько/швидко досяжних цілях. Знаннєві концепти знайшли себе в ореолі онтологічного універсалізму, більше того – означилися способи порозумітися із прагматизмом і потребою швидкого й ефективного результату зі збереженням пріоритетів університетської філософії та структури. У вітчизняному освітньому просторі, умовно маркованому – «після 12 березня 2020 року», увиразнилися нові проблеми концептуального характеру, що потребують цілковитого переосмислення класичних «хто ми?» і «куди йдемо?» Таким чином, серед численних питань особливо актуалізувалося питання про місце та ролі викладача в умовах об'єктивно трансформованого освітнього середовища.

Ключові слова: *ідея Університету, освітній простір, самоідентифікація, знаннєві концепти, парадигматика освіти*

The article considers one of the aspects of the idea of the University as a center of creation, preservation, transmission of culture. The transformation of the knowledge paradigm, which gave way to pragmatic competence, was synchronized with the transition to the era of Web 4.0 and witnessed significant changes in the essence of academic education. The border of 2010 and 2020 clearly correlated with the experience of the relevance of the issue in the discourse of the idea of the University - in the widest space of its understanding, transformation, adaptation to the latest social conditions and requirements. The vast horizon of reflection was marked by ideas of knowledge, attempts to find optimal ways and forms of its creation, active practice of multiplication,